

РАЗРЕД: ШЕСТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљеви

Циљ наставе предмета музичка култура је да подстицањем, стварањем и даљим његовањем интересовања, навика и потреба за слушањем и репродукцијом вриједних музичких остварења из области умјетничке, дјечије, духовне и традиционалне музике развија, на првом мјесту, код ученика љубав према музици, музичкој умјетности и умјетности уопште. Такође, да развија креативне и интелектуалне потенцијале и да правилним његовањем музичког укуса доприноси њиховом естетском и хуманом развоју као и подизању нивоа њиховог музичког образовања и опште културе.

Посебни циљеви

- Кроз више наставних подручја и дисциплина из области музичке педагогије развија код ученика интересовање и љубав према музици и умјетности уопште, као и когнитивне, емоционалне, социјалне и креативне потенцијале и способности;
- Његује способности заједничког (индивидуалног) репродуковања музичких дјела обрађених на часу;
- Кроз активно пјевање, слушање, свирање, играње и стварање музике ученике уводи у разумијевање музике и њених законитости;
- Континуирано развија музичке способности: музикалност, слух, слушну концентрацију, општу и музичку интелигенцију, музичку меморију и креативност;
- Развија оригиналност, индивидуалност и креативна рјешења;
- Развија код ученика способности да изрази своје мисли, формулише сопствени суд и аргументовано га одбрани (критичко мишљење);
- Кроз слушање и активно музицирање (пјевање/свирање) упозна ученике са изражајним средствима музичке умјетности, музичко-теоријским појмовима и основним карактеристикама музике различитих епоха, стилова и жанрова предвиђених програмом, ради развијања способности разумијевања музичких садржаја;
- Развија код ученика навику да слуша вриједна музичка дјела, изграђује позитиван став према музичкој умјетности, прати музички живот и формира сопствене дискотеке (фонотеке);
- Развија способности за заједничко извођење (пјевање/свирање/играње) познатих примјера из дјела свјетске, српске и босанско-херцеговачке музичке литературе;
- Музички описмењује и упознаје ученике са музичким појавама и појмовима из области мелодике и ритма (C-dur, a-mol и F-dur љествица, нота продужена тачком, четвородјелна подјела јединице бројања, узмах и предтакт);
- Развија код ученика неометано повезивање перцепције и рецепције музике: од нотне слике до звука и од звука до нотне слике;
- Обогаћује и оплемењује емоционални живот ученика;
- Васпитава ученика у његовању патриотизма, хуманизма и интернационализма;
- Правилним његовањем музичког укуса развија код ученика способност за процјену умјетничке вриједности, тј. да кроз успостављање и усвајање вриједносних мјерила за критичко и естетско процјењивање музике створи компетентног корисника музичке културе;
- Приближава савремене извођаче умјетничке музике и указује на савремене обраде класичних музичких дјела;

- Указује на везу музичке културе са садржајима других наставних предмета;
- Његује хорско и оркестарско музицирање у школи.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставно подручје

Оквирни број часова

1. Слушање музике	23
2. Увод у основе музичке писмености	25
3. Дјечије музичко стваралаштво	12
4. Извођење музике	12

Исходи учења	Садржаји програма / Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Наставно подручје: СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (23 часа)		
Тема: Бисери умјетничке музике 1. Хорска музика 2. Инструментална музика 3. Вокално-инструментална музика		
Ученик може да: 1. Препозна и именује слушане музичке примјере хорске музике; дефинише и објасни појам хорске пјесме; разликује духовну и свјетовну хорску музику; разликује дјечији, женски, мушки и мјешовити хор; наведе значајне домаће ауторе хорске музике и наведе основне биографске податке о њима; активно учествује у репродукцији обрађених примјера, те динамички и агогички нијансира према оригиналу слушаног музичког примјера; солфеђира тематски материјал композиције коју су слушали; разликује а капела од вокално-инструменталног извођења хорске пјесме; објасни термин <i>руковет</i>; варира композиције које су слушали; препозна и погоди из које од две или три саслушане композиције потиче мелодија	Слушање и репродукција музике: 1. Хорска пјесма – свјетовна и духовна Слушање и репродукција музике: С. С. Мокрањац: <i>V Руковет</i> С. С. Мокрањац: <i>VII Руковет</i> С. С. Мокрањац: <i>Акатист</i> В. Комадина: <i>Поткозарје</i> В. Милошевић: <i>Јесен</i> В. Милошевић: <i>Пјесме са Змијања</i> М. Милојевић: <i>Муха и комарац</i> П. Коњовић: <i>Враголан</i>	Српски језик Историја Ликовна култура Вјеронаука Основи информатике

коју им наставник свира на инструменту или пјева; учествује у једногласном и двогласном извођењу паралитургијских пјесама. 2. Наброји значајне домаће и стране композиторе инструменталне умјетничке музике, те наведе њихове основне биографске податке. Препозна и именује на часу обрађене примјере инструменталне музике значајних домаћих и страних аутора; разумије појмове солистичка, камерна и оркестарска музика; разликује врсте камерних ансамбала према броју извођача (дуо, трио, квартет,...); класификује ансамбле према врсти инструмената који учествују у извођењу одређеног дијела (гудачки квинтет, дувачки квартет, клавирски трио,...); наведе музичке форме у којима учествује оркестар; препозна теме слушаних композиција оркестарске музике;	2.1. Солистичка музика: • Л. Ван Бетовен: <i>За Елизу</i> • В. А. Моцарт: <i>Соната за клавир бр. 16, C-dur, К. 545 (Facile соната)</i> • Ј. С. Бах: Двогласна инвенција бр. 6 2.2. Камерна музика: • Г. Ф. Хендл/ Ј. Халворсен: Пасакаља за виолину и виолончело • Ј. Брамс: <i>Мађарска игра бр.5</i> (клавирско извођење) • В. А. Моцарт: Клавирски трио Kegelstatt, К. 498 • А. Пијацола: Либертанго за гитару и флауту 2.3. Оркестарска музика: • Л. В. Бетовен: Симфонија бр. 5, c-mol, I став • П. И. Чајковски: Валцер цвијећа из балета Крцко Орашчић • С. Христић: I Свита из балета Охридска легенда • П. Коњовић: Велика чочечка игра • П. И. Чајковски: одломци из балета <i>Лабудово језеро</i> • П. Дика: <i>Чаробњаков ученик</i> (компарација са филмом <i>Фантазија</i> (В. Дизни)) • А. Вивалди: <i>Прољеће</i> • А. Хачатурјан: <i>Игра сабљама</i> (из балета <i>Гајана</i>) 3. Соло пјесма, оперски хор и арија	Српски језик Историја Географија Физичко васпитање Ликовна култура

3. Дефинише и објасни појмове соло пјесме, опере и оперске арије; аудитивно идентификује и именује слушане музичке примјере домаћих и страних аутора; уочи и објасни разлику између соло пјесме и оперске арије; разликује народну пјесму од умјетничке; активно учествује у репродукцији обрађених соло пјесама; критички суди о личном и групном извођењу.

3.1. Соло пјесма:

- Ф. Шуберт: *Пастрмка* (компарација са Шубертовим истоименим клавирским квинтетом)
- В. Милошевић: Воћка послје кише
- М. Милојевић: *Јапан*

3.2. Оперски хор и оперска арија

- В. А. Моцарт: *Арија Папагена* из опере *Чаробна фрула*
- Ђ. Верди: *Хор Јевреја* из опере *Набуко*
- Ђ. Ђордани: *Caro mio ben*

Напомена: Препоручени примјери представљају смјернице наставницима и шири избор, а не обавезујући број примјера за обраду. Садржај програма у оквиру наставног подручја може обухватити и музичке примјере по избору наставника, усклађене са исходима учења и постављеним васпитно-образовним циљевима НПП-а.

		Српски језик Енглески језик Ликовна култура
Наставно подручје: УВОД У ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ (25 часова) Тема: 1. Обнављање и утврђивање тонова C-dur љествице и усвајање нових музичко-теоријских појмова 2. Нота продужена тачком 3. Четвородјелна подјела јединице 4. Поставка a-mol љествице 5. Традиционална музика 6. Увођење тона FIS 7. Узмах и предтакт 8. Поставка F-dur љествице		
Ученик може да: 1. Препозна и именује пјесме обрађене у претходном разреду. Репродукује пјевањем (текстом/солмизацијом) и свирањем обрађене пјесме у C-duru; изведе напамет научену пјесму; интонира љествицу и каденцу C dura и објасни музичко-теоријске појмове: љествица, октава, каденца, ступањ, цијели и полустепен; препозна и наведе тетраорде, степене и полустепене C dur љествице; аудитивно и визуелно препозна мотиве одсвиране од стране наставника или емитоване са аудитивних наставних средстава.	Репродукција и слушање пјесама: 1. Обнављање и утврђивање C-dur љествице; Музичко-теоријски појмови: тетраорд, љествица, каденца, ступањ, цијели степен и полустепен. • Четворка • Поскакуша • Јесте ли видјели мога синка Јанка • Ми имамо црну куцу • Ајде Като • А. Власак: <i>Љествица</i> • Ф. Лучић: <i>Полустепен</i> • Сејао сам репу	Српски језик Историја Математика Ликовна култура Физичко васпитање

2. Препозна и активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера обрађених на часу; идентификује и изведе ритмичке фигуре четвртину и осмину са тачком; од понуђених мотива умије правилно да сложи дијелове композиције у односу на оригинал; интонира литерарним текстом и солмизацијом (солфеђира) обрађени тематски материјал; репродукује примјере по принципу <i>Дандело</i> и мануелном репродукцијом;	2. Нота продужена тачком. • У ливади под јасеном • М. Протић: Рибарчета сан • Садила сам босиљак • Високо се вију лабудови (околина Б.Луке) • Миљено, миљено	
3. Разумије, препознаје и репродукује обрађене музичке примјере са четвородјелном подјелом јединице бројања. Интонира литерарним текстом и солмизацијом (солфеђира) обрађени тематски материјал.		Српски језик
4. Разумије и објасни појам тонског рода (дур-мол); дефинише и објасни појам музичког предзнака-повисилице и појам вођице, те препознаје и у обрађеним музичким примјерима репродукује (пјева/свира) повишен тон <i>g (gis)</i>; репродукује пјевањем (текстом/солмизацијом), и препозна обрађене пјесме у <i>a-molu</i>; свирањем репродукује једноставније примјере; интонира љествицу и каденцу <i>a-mola</i> и објасни појам љествице; изведе напамет научену пјесму; препозна и наведе тетра хорде, степене и полустепене <i>a-mola</i> љествице;	3. Четвородјелна подјела јединице. • Канон: <i>Сат</i> • Дјевојачко коло • К. Бабић: Вјеверица 4. Поставка <i>a-mol</i> љествице. • Ћук седи • <i>Вањка</i> (руска народна пјесма) • Д. Деспих – Б. Ћопић: <i>Оглас</i> • Ој секице моја • Лазар ми коло водио • Све птичице запјевале	Ликовна култура

аудитивно и визуелно препозна мотиве одсвиране од стране наставника или емитоване са аудитивних наставних средстава; објасни разлику између дурске и молске љествице и разлику између природне и хармонске молске љествице; објасни везу између паралелних љествица; равномјерно чита ноте; репродукује примјере из умјетничке литературе и инструктивне примјере солмизационим слоговима заједно са наставником; репродукује пјесме у заједничком извођењу на дјечјим ритмичким инструментима; репродукује пјесме уз хармонску пратњу.	Утврђивање <i>a-mola</i> на основу примјера из литературе: • В. А. Моцарт: <i>Сонатина за клавир</i> KV 310, III став • М. Глинка: Вјетар дува • Ф. Рамо: <i>Сељанчица</i> • <i>Немој мати тужна бити</i> (народна из Међумурја) • <i>Еј ухнем</i> (руска народна)	Српски језик Ликовна култура Физичко васпитање
5. Дефинише и објасни појам орских игара; репродукује (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) и препозна обрађене музичке примјере који садрже шеснаестину паузе; учествује у двогласном извођењу пјесама.		Српски језик Ликовна култура
6. Препозна и активно учествује у заједничкој репродукцији (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) музичких примјера обрађених на часу; идентификује и изведе повишен тон F-FIS.		Физичко васпитање
7. Препозна и објасни музичко-теоријске појмове предтакт и узмах; репродукује		

(пјева/свира/тактира) музичке примјере обрађене на часу.

8. Репродукује пјевањем (текстом/солмизацијом) и свирањем обрађене пјесме у F-duru; изведе напамет научену пјесму; интонира љествицу и каденцу F-duga и објасни појам љествице; препозна и наведе тетра хорде, степене и полустепене F-dur љествице; аудитивно и визуелно препозна мотиве одсвиране од стране наставника или емитоване са аудитивних наставних средстава; равномјерно чита ноте; дефинише и објасни појам музичког предзнака-снизилце и њено мјесто у оквиру F-dur љествице, препозна и у обрађеним музичким примјерима репродукује (пјева/свира) снижен тон h (b).

5. Орске игре

- Једна дара
- Коло води Васа
- *Поскакуша* (проширена)
- *Мечкарска* (ромска)
- Вила се лоза винова

6. Увођење тона FIS

- В. А. Моцарт: *Мала ноћна музика* (одломак из I става, ар. Гордана Стојановић)
- М. Брковић: *Срећна мајка*

7. Предтакт и узмах

- К. Бабић: *Лепо ти је рано уранити*
- Сад зиме више нема (Италија)
- М. Матовић: *Музика је вјечна*

8. Поставка F-dur љествице

- Помјерање пјесме: *'Опа цупа скочи*
- Меда мишко

Напомена: Препоручени примјери представљају смјернице наставницима и шири избор, а не обавезујући број примјера за обраду. Садржај програма у оквиру наставног подручја може обухватити и музичке примјере по избору наставника, усклађене

са исходима учења и постављеним васпитно-образовним циљевима НПП-а.

Српски језик

Физичко васпитање

Ликовна култура

Српски језик

		Ликовна култура
		Физичко васпитање
		Српски језик
		Ликовна култура
		Физичко васпитање

Наставно подручје: ДЈЕЧИЈЕ МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (12 часова)

Тема: Креативна радионица 1. Варијација пјесама 2. Импровизација 3. Мали композитор

Ученик може да: 1. Варира претходно обрађене музичке примјере. 2. Импровизује ритам на задане текстове, импровизује мелодију на задани ритам, понуди музичке одговоре на музичка питања упућена од стране наставника, пронађе мелодијски мотив и настави започети ритам; користи ритмичке и мелодијске инструменте Орфовог музичког инструментарија и употребљава тијело као	1. Варијација познатих и претходно обрађених музичких примјера (по избору наставника) 2. Импровизација • осмишљавање ритма на задане текстове; • осмишљавање мелодије на задани ритам; • музичка питања и одговори; • проналажење мелодијских мотива; • настављање започетог ритма; • мелодијска допуњалка; • измишљање текстова на одређену тематику задану од стране наставника; • игре ронда, тј. импровизација затворених музичких облика;	Српски језик Физичко васпитање Српски језик

инструмент; уобличи и осмисли ритмичку пратњу народних игара и импровизује кореографију за народне игре и пјесме; ствара властите текстове на одређену тематику задану од стране наставника и самостално бира текстове на које жели измислити мелодију.

- импровизовање ритмичке пратње народних игара;
- импровизовање кореографије за народне игре и пјесме;

(Поред текстова познатих пјесника за дјецу препоручују се и текстови из Зборника Републичког фестивала дјечијег литерарног стваралаштва „Дјечије царство“-препустити дјечи самосталан избор текста)

3. Избор пјесама дјече аутора са Републичког фестивала дјечијег музичког стваралаштва „Мали копозитор“

- Љ. Максимовић/И. Јовић: *Хаваји*
- С. Малбашић: *Патуљак*
- А. Цинцо: *Авион*
- В. Мец: Сањајмо заједно
- Примјери са Дјечије пјесме Евровизије

3. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера.

Напомена: Препоручени примјери представљају смјернице наставницима и шири избор, а не обавезујући број примјера за обраду. Садржај програма у оквиру наставног подручја може обухватити и музичке примјере по избору наставника усклађене са исходима учења и постављеним васпитно-образовним циљевима НПП-а.

Наставно подручје: ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (12 часова)

Тема: Разредно музицирање 1. Свечана пјесма 2. Избор пјесама са републичких музичких фестивала за дјецу 3. Избор пјесама са репертоара дјечијих хорова из Републике Српске 4. Пјесме из нашег завичаја

Ученик може да:

1. Објасни и дефинише појам свечане пјесме; препозна, именује и активно учествује у групном музицирању (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) обрађених примјера свечане пјесме.

2. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) музичких примјера.

2.1. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији (текстом, солмизацијом,

1. Свечана пјесма:

- Химна Републике Српске: *Моја Република*, М. Матовић
- Химна Св. Сави
- Химна БиХ: *Интермецо*, Д. Шестић

2. *Ђурђевдански фестивал дјечије пјесме*

- З. Шугић: *Мали принц*
- М. Матовић: Сан чудесан
- З. Николић: *Очи*
- М. Томић: Кишо, кишице
- М. Јањанин: Ђурђевдан
- Б. Мајданац: Шарица бубамарица
- М. Матовић: Непобједиви
- Д. Мијатовић/ Д. Милуновић: *Озбиљна пјесма*

2.1. Музички фестивал *Дјечија машта може свашта*

- Б. Бабић: Машта
- Д. Шестић: Симпатија
- Ј. Адамов: Шта зна зима

2.2. Избор пјесама за дјецу са етаблираних регионалних и

Српски језик

Историја

Географија

Основи информатике

Српски језик

Ликовна култура

мануелном репродукцијом) музичких примјера. 2.2. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера. 3. Препозна и именује слушане музичке примјере из репертоара дјечијих хорова, те активно учествује у заједничкој репродукцији (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) обрађених композиција. 4. Препозна, именује и активно учествује у заједничкој репродукцији обрађених музичких примјера савремених композиција инспирисаних фолклором.	европских музичких фестивала (<i>Чаролија, Славјански базар</i>) 3. Избор пјесама из репертоара дјечијих хорова: <i>Врапчићи (Бањалука), Палчићи (Пале), Пчелице (Лакташи)</i> и <i>Звончићи (Бањалука)</i> 4. Традиција у новом руху (савремене композиције инспирисане традиционалном музиком) • Етно група „Ива“ • Етно група „Траг“ • Мила мајко (Женски камерни хор „Бањалучанке“) • Слободан Тркуља/<i>Балканополис</i> • Ансамбл „Теодулија“ • Ансамбл „Ступови“ Напомена: Препоручени примјери представљају смјернице наставницима и шири избор, а не обавезујући број примјера за обраду. Садржај програма у оквиру наставног подручја може обухватити и музичке примјере по избору наставника, усклађене са исходима учења и постављеним васпитно-образовним циљевима НПП-а.	Основи информатике Српски језик Ликовна култура

		Српски језик
		Основи информатике
		Вјеронаука

ХОР И ОРКЕСТАР

Предметно подручје Хор и Оркестар представља интегрални дио предмета Музичка култура. Општи циљ предметног подручја Хор и Оркестар је развијање интересовања и љубави према музичкој умјетности, упознавање ученика са музичким дјелима високих умјетничких вриједности из различитих епоха и различитих жанрова, те упознавање са музичком традицијом и културом властитог и других народа.

Обавезно је да се у основним школама организује рад хора и то: хора млађих и хора старијих разреда.

У школи у којој постоје услови потребно је организовати школски оркестар. Часови хора и оркестра се изводе континуирано од почетка до краја школске године. Уносе се у распоред часова школе и дио су радне обавезе ученика које на основу музичких способности констатованих на аудицији, уз њихову сагласност, изабере наставник. Неопходно је континуирано радити на промоцији ових активности у школи, имајући у виду да је ангажовање ученика добровољно, али истовремено захтијева обавезу редовног похађања часова.

ХОР МЛАЂИХ РАЗРЕДА

(3 часа седмично, 108 часова годишње)

ХОР СТАРИЈИХ РАЗРЕДА

(4 час седмично, 144 часа годишње)

Оперативни циљеви/	Садржаји програма/Појмови	Смјернице за наставнике

Исходи		
Ученик ће бити способан да: • на аудицији адекватно одговори на захтјеве провјере музичког слуха, вокалне интерпретације и музичке меморије; • интерпретира широк спектар вокализа, модела и мотива за постизање бољих резултата; • пјева правилно, изражајно, интонативно и ритмички тачно и прецизно; • научи напамет своју вокалну дионицу; • примјењује различите технике пјевања; • пјева у двогласним и вишегласним композицијама (у складу са могућностима хора); • презентује шири репертоар вокалних и вокално-инструменталних композиција (по могућности различитих стилова и жанрова); • емотивно доживи композиције које се обрађују; • естетски доживи и да оцјени интерпретацију хора у коме учествује, да зна да изврши компарацију са извођењем других ансамбала; • прати своју дионицу у партитури и препознаје и поштује музичке ознаке за темпо, динамику и артикулацију; • активно учествује у музичком стваралаштву; • схвати своју индивидуалну улогу у колективном извођењу; • препозна и наведе основне карактеристике стила и жанра композиција које су на репертоару хора. • редовно похађа часове хора.	• Пјесме и мелодијско-ритмички мотиви за аудицију. • Вокализе, модели и мотиви за постизање вокалне технике, музичких способности, вјештина и знања. • Репертоар школских хорова обухвата химне, одговарајућа музичка дјела домаћих и страних аутора различитих стилова и жанрова и одговарајућа музичка дјела традиционалне народне и духовне музике народа Републике Српске и других народа. Предложена литература: • <i>Химна Моја Република</i>, М. Матовић • <i>Химна Светом Сави</i>, С. С. Мокрањац • <i>Богородице дјево</i>, руски напјев • <i>Ој, Бадњаче, бадњаче</i>, народна из Србије • <i>Божјићни тропар</i>, Н. Барачки • <i>Ave Maria</i>, Ј. С. Бах • <i>Тамо далеко</i>, српска традиционална пјесма • <i>Српкиња</i>, И. Бајић • <i>Viva la musica</i>, канон • <i>Сат</i>, канон • <i>Драги бато</i>, канон • <i>Кока снијела јаје</i>, канон • <i>Ц-А-Ф-Ф-Е-Е</i>, канон • <i>Сви смо сад ту</i>, канон • <i>Кад си срећан</i> • <i>Дјеца су украс свијета</i> • <i>У свијету постоји једно царство</i> • <i>Преко брда преко брега</i> • <i>Ишли смо у Африку</i> • <i>Разболе се лисица</i>	• На почетку школске године организовати аудицију и кроз различите провјере музичког слуха, музичке меморије, музичких знања, вјештина и предиспозиција, формира хор од ученика који посједују одговарајуће музичке способности. • У зависности од састава и броја ученика организује хорова: женске, мушке и мјешовите. Према броју ученика хорова могу бити великог састава или камерни и пјевати једногласно, двогласно и трогласно. • Почетком школске године неколико часова посветити искључиво вјежбама за кост-абдоминално јачање дијафрагме и мишића, нарочито са леђне стране. Радити вјежбе за спуштање ларинкса и слободан рад резонантног апарата: језика, непца, усана и доње вилице. Извјестан број ученика се у завршним разредима налази у фази мутирања, па наставник треба да буде веома пажљив у третману оваквих ученика, да не би дошло до трајног оштећења гласница. • Наставник треба да подстиче љубав и жељу за активним музицирањем и учествовањем у школским ансамблима. • Константно и стручно радити на развоју музичких способности и

	• <i>Нема света ни планете</i> • <i>Миш је добио грип</i> • <i>Ох пролеће</i>, Ј. Маринковић • <i>Вијеће врана</i>, В. Ђорђевић • <i>Бумбари и пчеле</i>, С. Раичић • <i>Патак</i>, М. Драгутиновић • <i>Другарство</i>, А. Кораћ • <i>Јесен</i>, В. Милошевић • <i>На ливади</i>, М. Милојевић • <i>Ветар</i>, М. Милојевић • <i>Жабе</i>, В. Ђорђевић • <i>Кока и пилићи</i>, М. Тајчевић • <i>Канон за новорођенче</i>, К. Бабић • <i>Гдје је онај цветак жути</i>, Ђ. Б. Перголези • <i>Моја звезда</i>, Б. Сметана • <i>Луна</i>, Ф. Шуберт • <i>Ода радости</i>, Л. В. Бетовен • <i>La violeta</i>, стари мајстор • <i>Друга руковет</i>, С. С. Мокрањац • <i>Из Осме руковети</i>, С. С. Мокрањац • <i>Крава и несташко</i>, М. Васиљевић • <i>Ој, расти мој зелени боре</i>, <i>Сјај мјесече</i>, В. Милошевић • <i>Ој, јесенске дуге ноћи</i>, народна пјесма • <i>Јовано Јованке</i>, македонска народна пјесма • <i>Хор</i>, В. Миланковић • <i>Композиције за рад са хором млађег школског узраста</i>, Д. Тракиловић • <i>Композиције за рад са хором старијег школског узраста</i>, Д. Тракиловић • <i>Духовне композиције за рад са хорovima</i>	формирању квалитетног вокалног интерпретатора: рад на вокализима, импостацији гласа, чистој интонацији, ритмичкој прецизности, правилном дисању, изражајном пјевању, дикцији, емотивном и естетском доживљају пјесме. • Организује пробе по гласовима и заједничке пробе. • Направи селекцију дијелова композиције који захтијевају посебно увјежбавање. Најчешће су то интонативни, али могу бити и остали проблеми извођачке технике. • Употреба клавира на пробама је минимална, али наставник мора бити спреман да композицију течно одсвира ради уобличавања тонске слике. • Хор треба да пјева више <i>a capella</i>. • Ради на развоју дистрибутивне пажње и концентрације (способност заједничког музицирања). • Ради на интерпретацији одговарајућих музичких дјела домаћих и страних аутора различитих стилова и музичких жанрова. • Ради на очувању традиционалне народне и духовне музике народа Републике Српске и других народа. • Ради на музичком описмењавању. • Наставник треба да подстиче креативне способности ученика и подстиче стваралачко ангажовање у свим музичким активностима. • Примјењује рад на музичкој импровизацији. • Ради на социјализацији ученика и развоју смисла и

	<i>основношколског типа,</i> Д. Тракиловић • <i>Збирка хорских композиција за школске хорове a capella,</i> Б. Ђурковић, Д. Костић, Б. Цвејић • <i>Двогласне хорске композиције,</i> приредила Нада Ленаси • <i>Из светске хорске литературе,</i> Б. Ђурковић • <i>Музичка традиција за наше најмлађе,</i> М. Васиљевић, ЗУНС • <i>Путем наше традиционалне музике,</i> М. Васиљевић, ЗУНС	одговорности за колективно музицирање. • Ради на развоју естетског доживљаја и критичког мишљења. • Упозна ученике са основним карактеристикама стила и жанра композиција које се изводе. • Упозна ученике са основном музичком формом композиције која се изводи. • Упозна ученике са основним биографским подацима композитора музичког дјела које се изводи. • Развија код ученика навике слушања музике. • На пробама хора са ученицима слуша квалитетне музичке интерпретације композиција које се обрађују на часу хора. • Припрема школски хор за различите манифестације које организује матична школа и учествује на такмичењима. • У току школске године потребно је са хором извести најмање десет композиција (пет нових и пет раније обрађених композиција).

ОРКЕСТАР

(4 часа седмично, 144 часа годишње)

Школским оркестром се сматра инструментални ансамбл са најмање десет инструменталиста који изводе композиције у најмање три дионице.

Оперативни циљеви/ Исходи	Садржаји програма /Појмови	Смјернице за наставнике
Ученик ће бити способан да: • свира предвиђене композиције;• свира у најмање три дионице;• свира правилно, изражајно, интонативно и ритмички тачно и прецизно;• користи различите технике свирања;• научи напамет своју инструменталну дионицу;• презентује шири репертоар инструменталних и вокално-инструменталних композиција (по могућности различитих стилова и жанрова);• емотивно доживи композиције које се обрађују;• естетски доживи и оцјени интерпретацију ансамбла у коме учествује и да зна да изврши компарацију са извођењем других ансамбала;• прати своју дионицу у партитури и препознаје и поштује музичке ознаке за темпо, динамику и артикулацију;• активно учествује у музичком стваралаштву;• схвати своју индивидуалну улогу у колективном извођењу;• препозна и наведе основне карактеристике стила и жанра композиција које су на репертоару.• редовно похађа часове оркестра.	• Репертоар обухвата одговарајућа музичка инструментална и вокално-инструментална дјела домаћих и страних аутора различитих стилова и жанрова и одговарајућа музичка дјела традиционалне музике народа Републике Српске и других народа. Предложена литература: • <i>Звучне ведрине</i>, Збирка композиција аранжираних за дјечије (школске) гудачке, хармоникашке и мјешовите оркестре, као и за Орфов инструментариј и оркестар удараљки, Божидар Станчић• <i>Музичка школица за Орфов инструментариј</i>, Миомира М. Ђурђановић и Сања Филиповић• <i>У шуми један жир изгубио свој шешир</i>, Збирка пјесама уз клавирску пратњу, Константин Бабић• <i>Мали гроф у трамвају</i>, за глас и клавир за дјецу нижих разреда, Зоран Јовановић• <i>Збирка пјесама за глас и хармонику</i>, Радомир Јанковић	• Наставник ће саставити оркестре од инструмената који припадају истој породици (блок-флауте, мандолине, тамбуре, хармонике, Орфов инструментариј, итд.) или мјешовитог састава према расположивим инструментима.• Наставник треба да репертоар оркестра пролагоди (аранжира) за постојећи школски састав или да изводи у оригиналном облику.• Наставник припрема школски оркестар за различите манифестације које организује матична школа и учествује на такмичењима.• У току године оркестар треба да изведе 8 дјела од којих неке заједно са хором.

* Предложене су збирке пјесама уз пратњу клавира и хармонике, а наставник може да дионице ових хармонских инструмената лако распише, прилагоди за оркестарски и хорски састав који му је на располагању.

* У раду хора и оркестра наставник ће се потрудити да активно узме учешће са школским ансамблом на такмичењима и манифестацијама.

Радна група која је радила на изради Наставног плана и програма за хор и оркестар:

1. мр Радиша Рачић, ЈУ МШ „Владо Милошевић“ Бања Лука
2. Јелена Станишић, ЈУ ОШ „Свети Сава“ Бања Лука
3. мр Бранка Радошевић Митровић, Академија умјетности Бања Лука
4. мр Саша Павловић, Академија умјетности Бања Лука
5. Јасна Антонић, ЈУ ОШ „Борисав Станковић“ Бања Лука
6. Дајана Глувић, Републички педагошки завод
7. Драгана Генџерић, Републички педагошки завод